

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
22/3836

DERES REFERANSE

DATO
31.03.2022

Tilråding om systemviktige foretak

Etter forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) § 31, skal Finanstilsynet hvert år, innen utgangen av første kvartal, gi råd til Finansdepartementet om hvilke foretak som bør anses som systemviktige i Norge. Etter forskriftsendringer som trådte i kraft 31. desember 2019, skal Finanstilsynet også gi råd om systemviktige foretak skal oppfylle et særskilt bufferkrav på 1 eller 2 prosent, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 30, jf. finansforetaksloven § 14-3 (3). Forskriftens kriterier angir hvilket særskilt bufferkrav hvert systemviktig foretak skal ha. I det følgende identifiseres systemviktige foretak etter forskriftskravene.

Systemviktige foretak basert på hovedkriteriene i forskriften

Vurderingen av systemviktighet skal etter forskriften ta utgangspunkt i foretakenes forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP og foretakenes utlån til publikum i Norge som andel av samlede utlån til publikum i Norge.

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal etter forskriften § 30 annet ledd anses som systemviktige i Norge og ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent:

- a. foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP
- b. foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 5 prosent av samlede utlån til publikum i Norge

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal etter forskriften § 30 tredje ledd anses som systemviktige i Norge og ha et særskilt bufferkrav på 2 prosent:

- a. foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 20 prosent av Fastlands-Norges BNP
- b. foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 10 prosent av samlede utlån til publikum i Norge

Beregningen av indikatorene er basert på foretakenes konsernregnskap per 31. desember 2021 tillagt utlån i de deleide kredittforetakene som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett som ikke inngår i konsernregnskapet¹.

¹ Eierandeler under 50 prosent, innregnet forholdsmessig ut ifra eierandeler i foretakene per utgangen av 2021

De to indikatorene beskrives nærmere under.

Forvaltningskapital som andel av Fastlands-Norges BNP

I tabell 1 vises forvaltningskapital i de største norske bankene og kredittforetakene (ingen finansieringsforetak er av en størrelse som er nær grensene for forvaltningskapital og utlån). Siden andelen beregnes på konsolidert nivå, vil norske foretaks aktivitet i utlandet inngå i forvaltningskapitalen. Økningen i andelen for DNB Bank ASA må ses i sammenheng med endringer i konsernstrukturen som ble gjennomført i 2021, som innebærer at banken nå er holdingforetak i konsernet og eier øvrige konsernselskap.

Basert på denne indikatoren oppfyller DNB Bank ASA og Kommunalbanken AS kriteriet for systemviktige foretak i Norge. Etter forskriftens § 30 skal DNB Bank ASA ha et særskilt bufferkrav på 2 prosent, mens Kommunalbanken AS skal ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent.

Tabell 1: Norske foretak (konsern) med forvaltningskapital som utgjør mer enn 5 prosent av Fastlands-Norges BNP, nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2021

	Forvaltningskapital (i mrd. NOK)	Andel av Fastlands- Norges BNP	Endring i andel fra 2020 (prosentpoeng)
DNB Bank ASA	2 919	89,4 %	4,5
Kommunalbanken AS	473	14,5 %	-1,8
Sparebank 1 SR-Bank	304	9,3 %	-0,2
Nordea Eiendomskreditt AS	292	9,0 %	0,0
Sparebank 1 SMN	252	7,7 %	-0,5
Sparebanken Vest	235	7,2 %	-0,1
Sparebank 1 Østlandet	213	6,5 %	-0,2
Santander Consumer Bank AS	192	5,9 %	-0,6

Utlån til publikum i Norge som andel av samlede utlån til publikum i Norge

I beregningen av markedsandel inngår utlån til publikum fra samtlige banker, kredittforetak og finansieringsforetak, inkludert filialer av utenlandske foretak, i nevneren. Tabell 2 viser samlede utlån til publikum fra norske foretak med høyest markedsandel i Norge.

Basert på denne indikatoren, anses DNB Bank ASA, Kommunalbanken AS og Nordea Eiendomskreditt AS som systemviktige foretak i Norge. DNB Bank oppfyller kriteriet for et særskilt bufferkrav på 2 prosent. Kommunalbanken og Nordea Eiendomskreditt oppfyller kriteriet for et særskilt bufferkrav på 1 prosent.

Tabell 2: Norske foretak (konsern) med markedsandeler for utlån til publikum over 2 prosent, nominelle verdier i mrd. NOK per 31. desember 2021

	Utlån	Markedsandel	Endring i andel fra 2020 (prosentpoeng)
DNB Bank ASA	1 367	24,7 %	-0,5
Kommunalbanken AS	302	5,4 %	-0,1
Nordea Eiendomskreditt AS	286	5,2 %	0,1
Sparebank 1 SR-Bank	226	4,1 %	0,0
Sparebanken Vest	203	3,7 %	-0,1
Sparebank 1 SMN	194	3,5 %	0,0
Sparebank 1 Østlandet	172	3,1 %	0,1
Sparebank 1 Nord-Norge	124	2,2 %	-0,2
Sparebanken Sør	117	2,1 %	0,0

Utenlandske filialer

To filialer av utenlandske banker, Nordea Bank Abp og Danske Bank A/S, oppfyller også begge kriteriene i forskriften. Nordeas filial har forvaltningskapital som utgjør mer enn 20 prosent av Fastlands-BNP, mens forvaltningskapitalen til Danske Banks filial utgjør mer enn 10 prosent av Fastlands-BNP. Foretakenes markedsandeler for utlån til publikum overstiger 5 prosent av totale utlån. Siden dette er filialer av utenlandske banker, vil de ikke bli ansett som systemviktige etter forskriften.

Andre kriterier

Finanstilsynet skal etter forskriftens § 31 også basere sitt råd på en vurdering av blant annet foretakets størrelse, foretakets omfang av virksomhet i Norge og i andre land, foretakets kompleksitet, foretakets rolle i den finansielle infrastrukturen og hvilken grad foretaket er sammenvevet med resten av det finansielle systemet. Finanstilsynet har valgt å se hen til anbefalinger fra Den europeiske banktilsynsmyndighet (EBA) om identifisering av nasjonalt systemviktige foretak².

EBA's anbefalinger omfatter kvantitative kriterier som kan suppleres med skjønnsmessige vurderinger for institusjoner som ikke anses systemviktige etter den kvantitative analysen. EBA anbefaler at den skjønnsmessige vurderingen gjøres ved hjelp av enkeltscore på de kvantitative kriteriene eller ved bruk av 49 valgfrie kvalitative og kvantitative indikatorer. Begge de norske forskriftsindikatorerne er blant disse. I den kvantitative analysen beregnes en score for hver institusjon basert på følgende kriterier:

² <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/930752/EBA-GL-2014-10+%28Guidelines+on+O-SIIs+Assessment%29.pdf/964fa8c7-6f7c-431a-8c34-82d42d112d91>

Kriterier	Indikatorer	Vekt
Størrelse	Forvaltningskapital	25 %
Betydning	Verdi av innlandske betalingstransaksjoner	8,33 %
	Innskudd til private innskytere i EU	8,33 %
	Lån til private låntakere i EU	8,33 %
Kompleksitet	Verdi av OTC-derivater	8,33 %
	Grensekryssende forpliktelser	8,33 %
	Grensekryssende fordringer	8,33 %
Sammenkobling	Forpliktelser innen finansmarkedet	8,33 %
	Eiendeler innen finansmarkedet	8,33 %
	Utestående gjeldsinstrumenter	8,33 %

For hver indikator beregnes en verdi som representerer institusjonens andel av samlet masse innenfor hver indikator, uttrykt i basispunkter. Disse indikatorverdiene vektet så sammen til en score per kriterium og deretter en totalscore. Foretak som får totalscore på 350 eller høyere, skal automatisk anses som systemviktige. Nasjonale myndigheter kan øke eller senke denne grensen som tilpasning til nasjonale forhold. Anbefalingen åpner også for å identifisere systemviktige foretak basert på skjønn. Laveste tillatte score for et foretak utpekt som systemviktig, er i anbefalingen satt til 4,5. Beregningsutfordringer ved EBAs metodikk er forklart i vedlegg til Finanstilsynets råd i 2015.

Tabell 3: Norske foretak (konsern) med totalscore over 100 ved bruk av EBAs metodikk per 31. desember 2020

	Totalscore	Størrelse	Betydning	Kompl-eksitet	Sammenkobling
DNB Bank ASA	3832	3074	3129	5322	3802
Kommunalbanken AS	523	564	9	484	1036
Sparebank 1 SR-Bank	323	379	287	221	403
Santander Consumer Bank AS	278	229	193	410	278
Sparebank 1 SMN	271	317	262	123	384
Sparebanken Vest	214	279	239	80	259
Sparebank 1 Østlandet	200	260	202	69	269
Nordea Eiendomskreditt AS	170	348	176	12	142
Sparebank 1 Nord-Norge	164	194	156	55	249
Sparebanken Sør	131	172	139	34	179

I tabell 3 vises indikatorene for norske foretak med totalscore over 100 ved bruk av EBAs metodikk per 31. desember 2021. DNB Bank ASA og Kommunalbanken AS har en totalscore over 350, mens Nordea Eiendomskreditt AS har en totalscore på 170.

Samlet vurdering og råd

Basert på kriteriene i CRR/CRD IV-forskriften, tilrår Finanstilsynet at DNB Bank ASA, Kommunalbanken AS og Nordea Eiendomskreditt AS anses som systemviktige foretak. Finanstilsynet har i vurderingen også sett hen til EBAs anbefalinger, men anser ikke at disse anbefalingene tilsier en annen vurdering av systemviktighet enn det som følger av kriteriene i forskriften § 30 annet og tredje ledd. Finanstilsynet tilrår at DNB Bank ASA skal ha særskilt

bufferkrav på 2 prosent, og at Kommunalbanken AS og Nordea Eiendoms kreditt AS skal ha et særskilt bufferkrav på 1 prosent.

For Finanstilsynet

Ann Viljugrein
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Magnus Hagder Olsen
førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.